

Jadid

adabiy, ilmiy-ma'rifiy va ijtimoiy haftalik gazeta

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА ЯНГИ ЙИЛ ТАБРИГИ

Азиз ватандошлар!
Жонажон диёримизга янги – 2024 йил келиб келмоқда.
Мана шу шуқулли дамларда дуоғуи отахон ва онахонларимизни, меҳрибон опа-сингилларимизни, барча соҳа ва тармоқлар вакиллари, азму шижоатли ёшларимизни, чет эллардаги қадрли ватандошларимизни – кўпмиллатли бутун халқимизни ушбу кутлуғ айём билан чин қалбимдан самимий табриклайман.
Мухтарам дўстлар!
Албатта, ҳаёт бор экан, унинг ютуқ ва қувончлари, ташвиш ва муаммолари ҳам бўлиши табиийдир. Аммо инсон ва халқ ақл-заковати,

ҳалол меҳнати, мустақкам иродаси билан ҳар қандай синовлардан муносиб ўтишга қодир.
Шу маънода, 2023 йил эл-юртимиз учун кут-баракали ва омадли келди. Энг муҳими, юртимизда тинчлик-о-сойишталик, турли миллат вакиллари ўртасида дўстлик ва ҳамжиҳатлик ҳукм сурмоқда.
Тарихимизда биринчи марта умумхалқ референдуми асосида янгиланган Конституциямизни қабул қилдик. Келгуси тараққиётимизни белгилаб берадиган "Ўзбекистон – 2030" стратегиясини амалга оширишни бошладик.
Кўплаб нуфузли анжуманларни юқори савияда ўтказдик.

Халқаро майдонда муҳим ташаббусларни илгари сурдик.
Барқарор иқтисодий ўсиш суръатларини сақлаб қолишга эришдик.
Республикада юқори технологик замонавий саннат корхоналари, логистика ва инфратузилма тармоқлари, боғча ва мактаблар, маданият ва спорт объеклари барпо этилди. Янги-янги иш ўринлари очилмоқда. Шаҳар ва қишлоқларимиз обод бўлиб, аҳоли ҳаёт даражаси юксалиб бормоқда.
Биргаликдаги меҳнатимиз туфайли Янги Ўзбекистон орзуси реал ҳақиқатга айланмоқда. Барча эришган ютуқларимиз учун сиз, азиз ватандошларимизга чин дилдан миннатдорлик билдираман.

Мухтарам дўстлар!
Инсон қадрини улуғлаш, аҳолимиз манфаатларини таъминлаш, бунинг учун кучли иқтисодиёт барпо этиш бизнинг асосий вазифамиздир. Шу мақсадда 2024 йилни мамлакатимизда "Ёшлар ва бизнесни қўллаб-қувватлаш йили", деб эълон қилдик.
Янги йилда иқтисодиётимизга хоржий инвестицияларни жалб этиш, тадбиркорлик ва хусусий мулк учун кенг имкониятлар яратишни янада кучайтираемиз. Илм-фан, инновация, IT каби соҳаларни, "яшил" ва рақамли технологияларни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратаемиз.
Янги иш ўринлари ташкил этиш, аҳоли даромадларини ошириш эътиборимиз марказида бўлади. Иш ҳақи, пенсия, стипендия ва нафақалар миқдори кўпайтирилади. Хотин-қизлар ва нурунийларни, ёрдамга муҳтож инсонларни қўллаб-қувватлашга алоҳида аҳамият берамиз. Ижтимоий соҳалар ривожини мутлақо янги босқичга кўтарамиз.
Ватанимиз мустақиллигини мустақкамлаш, Қуролли Кучларимиз жанговар салоҳиятини ошириш устувор вазифамиз бўлиб қолади.
Мухтасар айтганда, янги ҳаётни, Янги Ўзбекистонни барпо этиш учун бор куч ва имкониятларимизни тўлиқ сафарбар этамиз.
Қадрли ва мухтарам ватандошларим!
Сизларни Янги йил байрами билан яна бир бор қутлаб, барчангизга сиҳат-саломатлик, оилавий бахт, хонадонларингизга тинчлик ва файзу барака тилайман.
Ҳар бир оила, ҳар бир маҳалла, бутун юртимиз фаровон бўлсин!
Ўзгал Ватанимизни Яратганнинг ўзи паноҳида асрасин!
Янги йил барчамизга муборак бўлсин!

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти

"ЖАДИД" ГАЗЕТАСИ ЖАМОАСИ ВА МУШТАРИЙЛАРИГА

Қадрли дўстлар!
Авалло, сиз, азизларни, сизларнинг тимсолингизда мамлакатимиз оммавий ахборот воситалари ходимларини, илм-фан ва маданият аҳлини, барча мухтарам зиёлиларимизни ижтимоий-маънавий ҳаётимиздаги муҳим воқеа – "Жадид" газетасининг биринчи сони нашр этилиши билан чин қалбимдан самимий муборакбод этаман.
Маълумки, ўтган аср бошларида, гоё мураккаб тарихий шароитда миллий озодлик, уйғониш ва тараққиёт гоёлари билан майдонга чиққан маърифатпарвар аждодларимиз ўзларининг беназир салоҳияти, ноёб инсоний фазилятлари билан фидойилик ва жасорат намунасини кўрсатдилар. Уларнинг табаррук хотирасини эъзозлаш, бой мероси, ибратли фаолиятини ўрганиш ва тарғиб этиш буйича юртимизда катта ишларни амалга оширмоқдамиз.
Ўтмишда жадидчилик ҳаракати марказларидан бири сифатида шуҳрат қозонган Ватанимизда бугун шу номда янги газетанинг фаолият бошлаётгани бу борадаги ишларимизнинг яна бир амалий натижаси, тарихий адолат тантанаси, десак, айни ҳақиқатни айтган бўламиз.
Ўлкамизда илк миллий матбуот нашрларига асос солган маърифатпарвар жадид боболаримиз газетани "бутун дунёдаги маданий миллатларнинг ҳаёт йўллари, оламдаги даражалари ҳамда инсоният тараққиётининг энг юқори поғонасига эришмоқ учун лозим бўлган саъй ва ҳаракатлари тўғрисида бир-бирлари билан маслаҳат ва кенгаш қилмоқ учун бағоят зарур бир восита", деб билганлар.
"Жадид" газетаси ана шундай эзгу аъналарни давом эттириб, улуғ аждодларимизнинг Янги Ўзбекистон тараққиёт стратегияси билан муштарак бўлган гоё ва дастурларини атрофлича ёритиш, бу кутлуғ меросни эл-юртимиз, биринчи навбатда, ёшларимизнинг қалби ва онгига етказишда, жамоатчилик фикрини шакллантиришда ўзига хос эркин минбар бўлади, деб ишонаман.
Ана шундай шарафли ва масъулиятли вазифани адо этишда газета жамоаси ва унинг муаллифларига ютуқ ва омадлар, барча муштарийларига эса юксак ижтимоий тафаккур ёр бўлишини тилайман.

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

МУҲАРРИР МИНБАРИ

Ассалому алайкум, азиз газетхон!
Аёнки, "жадид" сўзи "янги" демакдир – фикрда, ахлоқда, илмда, Ватанга муҳаббатда янгиланиш демакдир.
Яқин тарихда ўтган жадид боболаримиз миллат ойдинлари эди. Улар маънавий-маърифий, адабий-илмий, моддий-техникавий соҳаларда янгиликка интилишди. Инсон ҳурилигини қадрлашди. Ватан истиқлоли ва миллат истиқболи учун жон фидо қилишди. Биз жадид зиёлилари, фидойи боболаримиз орзу қилган истиқлол замонида уларни ёдга оламиз. Ҳақларига дуолар қиламиз.

БИРЛАШМОҚ ДАВРИ

Жадидларнинг орзулари армонга айланган замон – "тарихимизнинг энг қирққ, қора кунлари" (Қодирий) бир аср ортада қолди. У тарих, у яқин мозий. Тарих сабоқлари билан истиқболга қаралади. "Мозий – истиқбол тарозусидир" (Беҳбудий). Жадид боболаримиз ўғитидан, улар ҳаётда юз берган шонли ва армонли кунлардан ибрат олиб, истиқболга, Ватан ва миллат келажигига назар солиш лозим.
22 декабрь куни ўтказилган Республика Маънавият ва маърифат кенгашининг кенгайтирилган йиғилишида мухтарам Президентимиз Шавкат Мирзиёев маърузасини тингларканмиз, кўнглимизни безовта қилиб, уйқумизни қочирган кўп аччиқ саволларга жавоб топдик. Давлатимиз раҳбари жадид боболаримиз курашган иллатлар бугун ҳам тараққиётимиз оёғига тушов бўлаётганини таъкидлаб, нажот фақат илм-маърифатда, таълим-тарбияда эканига яна бир бор эътиборимизни қаратди.
Йиғилишда Президент томонидан миллий тараққиётни ҳар томонлама жадаллаштиришга,

зиёли ва ижодкорларни бирлаштиришга хизмат қиладиган кўп ибратли ташаббуслар илгари сурилди.
Хусусан, хурматли Президентимизнинг бугун қўлингизга етиб борган янги нашр – "Жадид" газетасини ташкил этиш ташаббуси йиғилиш иштирокчилари томонидан гулдурос қарсақлар билан кутиб олинди. Зеро, маърифатпарвар боболаримиз ҳам миллатни уйғотиш, уни тараққиёт йўлига олиб чиқиш учун ишни айнан газета таъсис этишдан бошлагани ҳаммамизга кундай аён.
Президентимизнинг "Тарихдан маълум: Ватан ва халқ тақдирини нисбатан таҳдидлар кучайган вазиятда айнан миллат фидойилари – уйғоқ қалбли зиёлилар, шоир ва адиблар, санъат намояндалари, маънавият ва маърифат соҳаси ходимлари жасорат билан майдонга чиққанлар", деган сўзлари шунчаки тарихий маълумот эмас, балки биз учун жиддий чақириқ эканини ҳар биримиз теран англашимиз шарт.

(Давоми 4-саҳифада) >>>

Жадидлар

Тақдир эркалатган қизлар, йигитлар –
Соҳилда сайр қилиб, атиргул ҳидлар.
Хаёлчан боқади ғозий шахидлар...
Жадидлар етишмаяпти, жадидлар.

Шахсий намуна йўқ, чунки Ибрат йўқ,
Олимлар жуда кўп, битта Фитрат йўқ,
Шу сабаб мажол бор, куч бор, қудрат йўқ,
Жадидлар етишмаяпти, жадидлар.

Улар гишт қўйган, биз тошлар отамиз,
Улар сўз йиққанлар, биз гап сотамиз,
Улар кун кутган, биз ойлик кутамиз,
Жадидлар етишмаяпти, жадидлар.

Тавалло, Қодирий, Чўлпонлар қайда?
Хамзахонлар қайда, Усмонлар қайда?
Оғиз жуда катта, юраклар майда,
Жадидлар етишмаяпти, жадидлар.

Ушлар бизларнинг боболармикан?
Биздан ўзларини тополармикан?
Бизни набирам, деб тан олармикан?
Жадидлар етишмаяпти, жадидлар.

Улар мактаб қурган, биз уй кураемиз,
Улар гоё сурган, биз ўй сураемиз.
Ёлпағочимиз бўлиб тураемиз,
Жадидлар етишмаяпти, жадидлар.

Қопоғон давр эди, қаттол, қатағон,
Отилиб чиққани шартта отағон...
Бугун юки енгил туя ётағон...
Жадидлар етишмаяпти, жадидлар.

Ўзига келмайди ўздан кетганлар,
Ихлос қўйиб шайтон думин тутганлар...
Қани юрт деб ўзини унутганлар?
Жадидлар етишмаяпти, жадидлар.

Шеър авжида бирдан қалам секинлар,
Буёқ устозларим нима деркинлар?
Сўнги жадид эди Абдулла, Эркинлар...
Жадидлар етишмаяпти, жадидлар.

Уфққа урилиб, қайтиб келган ўқ
Менинг юрагимни тешиб ўтган чўғ.
Муаллимлар сероб, Авлонийлар йўқ.
Жадидлар етишмаяпти, жадидлар.

Таълим-тарбияни нажот билганлар,
Илмига ўзлари амал қилганлар.
Қаранг, амал деб ўз жонин юлганлар,
Жадидлар етишмаяпти, жадидлар.

Маишат, тўй, ҳашам бош мақсад ҳамон,
Гапдан бошқа гап ҳам бор, эй қадрдон!
Ҳамма замонда ҳам келмайди замон,
Жадидлар етишмаяпти, жадидлар.

Занглаган зехимни чархлаб берадиган,
Умрим савдосини нархлаб берадиган,
Шу шеърни ўғлимга шархлаб берадиган
Жадидлар етишмаяпти, жадидлар.

Иқбол МИРЗО,
Ўзбекистон халқ шоири

АНЪАНАЛАР ЭТАДИ ДАВОМ

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси томонидан ўтказиладиган Республика ёш ижодкорларининг анъанавий Зомин семинарида мамлакатимизнинг турли ҳудудларида ижод билан шуғулланиб келаётган ёшлар иштирок этиб, устозлар сабоқларидан баҳраманд бўлиб келмоқдалар. Ушбу семинарда фаол қатнашиб, ижоди устозлар томондан эътироф этилган ҳамда “Биринчи китобим” лойиҳасига тавсия қилинган ёшларнинг ижод намуналари ҳар йили ушбу лойиҳада кўп минг нусхада чоп этилади. Яқинда ана шу бахтга муяссар бўлган 25 нафар ёш ижодкорнинг илк китоблари тақдироти бўлиб ўтди. Қуйида ёш ижодкорларимиз асарларидан намуналар тақдим этилмоқда.

Мавлуда БОЙЧАЕВА

Қўнғун дийдор

Хиргойисин бошлар автобус,
Қўлин силкиб қолади қишлоқ.
Оқ соқолли тоғлар дуода
Қирлар дейди: “йўлинг бўлсин оқ”.

Чорлапти мени Самарқанд,
Сафар халтам тўла муштоқлик.
Завқ чайнайди тинмай юрагим,
Хаёлимнинг ҳамёнчаси лик.

Ўнг ёнимда ҳамроҳ дераза,
Табиати бораман чизиб.
Кўкда оппоқ қанотли отлар
Учиб эмас, юргандай сузиб...

Норозилик йўқлайди гоҳи,
Имиллайсан, автобус, нечун?
Билмайсанми отланганимни
Соҳибқирон дийдори учун?

Муниса АБЗАМОВА

Ўрик тули

Ўрик гули – менинг гулим,
Менинг гулим – менинг дилим.
Ишонмайсиз, ана қаранг,
Гуллаган-ку мен берган ранг.
Мен берган ранг кўнглимдай оқ,
кўнглимдай оқ.

Юраккинам араз қилди,
Насихатим ғараз билди.
Туни билан учқун сочиб,
Тонг ҳовлида кучоқ очиб
Аразларим кулар оппоқ,
кулар оппоқ.

Содда дарахт қайдан билар,
“Мевангман”, деб турса булар.
Айланади ёмон шумга,
Тўқилади ё бошимга.
Шамолларда қолса мудроқ,
қолса мудроқ.

Яқин қолди довча сайли,
Ховлимизга келсин майли
Йўли, кўнгли тушса кимнинг.
Меваси-да аразимнинг –
Айблайсиз сал нордонроқ,
сал нордонроқ.

Эркин ҲОЖИМУҲАММАД

Дада

Бебош ёшлигимдан қалбда бир иқрор:
Тоғдай таянч берди, шукурки, ҳаёт.
Раҳмат келтирмаган бўлса-да бир бор...
Дада – ўглин ўйлаб ичи куйган зот!

Қора ишларга ҳам бериб келган зеб,
Дала-уй.
Дала-уй.
Сўнг яна ишга.
Тағин фахрланар
– Ота бўлдим, деб,
Мендайн девона, телба дарвешга!

Шаҳарда юраман кўксимни кериб,
Қишлоқда ғамхўр зот ғамимни ейди.
Ўзининг бахтини ўғлига бериб,
– Болам бахтли бўлса, бўлди-да, дейди!

Фақат фарзанди деб куйдиради жон,
Дарров бажарилар ҳамма ваъдалар.
Менинг дадам, балки, жуда меҳрибон,
Балки, меҳрибондир барча дадалар.

Умри узоқ бўлсин,
Етмай бирор қор,
Кетмасин қуввати жисму танидан.
Бир умидим шулки, ё Парвардигор,
Ўзим ҳасса бўлай қариганида...

Мансур НАЗАРОВ

Гулнинг юзидаги шабнаммас сира,
Унинг кўз ёшлари сочилиб кетган.
Тун бўйи йиғидан қизариб кўзи,
Ойнинг нурларида очилиб кетган.

Атиргул пойини ўпар капалак,
Жонсиз қанотларин тупроққа тўшаб.
Юраги зулматни кўтаролмапти.
Ётар ўхшамаган шеъримга ўхшаб.

Ғижим қоғоздаги ўша сўзларим
Сенга аталганди, азизам, билсанг.
Севгимиз қадрига етардик балки,
Капалак бўлсам-у, атиргул бўлсанг!

Қисмат

Ховлимизда гуллаган ўрик бугун Байрамга
отланган ўсмир қиздек бирам шодланади.
Уни ясантриб кўйган табиатнинг кўли гул-
да. Шамол шўх йиғитдек ўригойнинг гулбаргларида
тортқилаб-тортқилаб кўяди. Баҳор ҳавосидан тўйиб-
тўйиб нафас оламан. Шу пайт ўрик шоҳида илҳом
фариштасини учратиб қолдим. Уни хонамга таклиф
қилдим. Деразамдан учиб қирган бу митти фаришта
энди менинг меҳмоним.

Узоқ суҳбатдан сўнг оқ қоғозга кўешнинг нурла-
ридек тўкила бошлайман. Оч қолган одамдек ижодга
талпинаман. Сўнги нафас олаётгандек шошиб ёза-
ман. Гўё она боласини меҳрининг қучоғида аллалаган
каби, гуллари яшаган боғбон мисоли, даласида хир-
мон-хирмон ҳосил олган деҳқондек хонамга сиғмай-
ман. Олим янги кашфиёти устида иш олиб бораётган-
дек, ҳеч нега парво қилмайман.

Шундай паллада келиноним нон ёпади, ўчоққа
ўтин қалайди, онам далага уруғ сепеди, кўчат экади,
дугоналарим кир ювади, қайнонасига кўкчучвара ту-
гади, тунда боласига алла айтиб чиқади.

Ҳамон хонамга қамалиб олганман, гўё буюк иш
билан бандман. Опам йилда бир меҳмонга кела-

ди, суҳбатимизни чала
қолдириб, хонамга ки-
риб кетаман. Қайнонаси-
нинг инжиқликларидан
безиб, бир таскин сўз
излаб, кўнғироқ қилган
дугонамга ҳам жавобим
шу – кечирасан, ёзишим
керак.

Мен дунёга бир юмуш
билан келганман – фақат
ёзиш учун. Барини унутиб,
барини эслаб ёзаман –
аламдан, бахтдан, секинчдан, кўз ёшдан. Бу кечмиш
алҳол менинг қисматим.

Ташқарида мени бахт кутиб турибди, кўлида ан-
войи гуллар. Чиқмайман. Ўткинчи бахт билан гап сот-
майман. Унинг гуллари ҳам сунъий.

У кўнғироқ қилади: мен кетдим...

Бунга парво қилмай, ўз ишимда давом этаман.

Гарчи улар арзирли-арзимасдир, қандай бўлса ҳам
ёзавераман...

Хонтахтага бош кўйиб ухлаб қолганимда эса суҳ-
батдошим хонани тарк этганди. Кўзимни очганимда
деразадан учиб қирган шамол дилпарчаларимни ҳар
ёққа сочиб ташлаганди...

Ҳосият
АБДУРАҲМОНОВА

*Ҳеч тўхтамасдан ҳаракат қилуб туртон вужудимиз-
га, танилимизга сув-ҳаво не қадар зарур бўлса, мана шундай
йўлда ҳар хил қора қирлар ила қирланган руҳимиз
учун ҳам шу қадар адабиёт керакдир. Адабиёт яшаса
– миллат яшар. Адабиёти йлмазон ва адабиётининг
тараққийсига ҳалишмаган ва адиллар етишдирмазон
миллат охири бир кун ҳиссиётдан, йўдан, фикрдан
маҳрум қолуб, секин-секин инқироз бўлур.*

Абдулҳамид Чўлпон

Нурмуҳаммад АБДУСОИР

Ёвқур жангчи бўлмоқчи эдим,
Ёғийлар кўксига тиг ўрган аскар.
Телбалликка, мардликка мойил,
Юрагим қақшар...

О, Нажмиддин Кубролар ёниб,
Жонин фидо айлаган пайтда –
Туғилган бўлсайдим, ёв кўксин ёриб,
Ҳайдаб чиқарардим Ватандан.

Топилмайди дурустроқ ганим,
Йиғлайман, ишлабон қўл учи билан.
Алам қилар пивэз тўғраётганим,
Амир Темур қиличи билан.

Ирода РАҲМОНАЛИЕВА

Мирзо Кенжабек ғазалии назира

Эй ишқ, сенми ёндирган минг хаёлот ичинда?
Бир ҳарорат ичинда, бир ҳаловат ичинда?

Саодатни истадим, ҳимоятни изладим,
Сўнг кўнглимга гизладим бир иродат ичинда.

Қароғларим қон бўлди, йўлим ноаён бўлди,
Минг жоним нимжон бўлди сен берган дард ичинда!

“Кўнглим – кузги япроғим, кўксимнинг сал чапроғи”,
Бир диёнат ичинда, бир хиёнат ичинда...

Малаклар ҳам оҳ қилди, фалак бир нигоҳ қилди,
Исмингни тавоф қилдим, нур-ибодат ичинда.

Қалам сўнги чорадир, жисмим дилин ёрадир:
“Таним музлаб борадир, чўғ, ҳарорат ичинда...”

Jadid

Муассислар:

ЎЗБЕКИСТОН
ЁЗУВЧИЛАР УЮШМАСИ

РЕСПУБЛИКА МАЪНАВИЯТ
ВА МАЪРИФАТ МАРКАЗИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕПУБЛИКАСИ
ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ

МИЛЛИЙ МАСС-МЕДИАНИ
Қўллаб-қувватлаш
ВА РИВОЖЛАНТИРИШ
ЖАМОАТ ФОНДИ

“ШАҲИДЛАР ХОТИРАСИ”
ЖАМОАТ ФОНДИ

Бош муҳаррир:
Иқбол Мирзо

Бош муҳаррирнинг
биринчи ўринбосари:
Ҳумоюн Акбаров

Навбатчи муҳаррир:
Шухрат Азизов

Саҳифаловчилар:
Эркин Ёдгоров
Нигора Тошева

Муаллиф фикри таҳририят
нуқтаи назаридан
фарқланishi мумкин.

Газета 2023 йил 26 декабрда
Ўзбекистон Республикаси
Президенти Администрацияси
ҳузуридаги Ахборот ва оммавий
коммуникациялар агентлиги
томонидан 195115 рақам
билан рўйхатга олинган.

Адади: 4800
Буюртма: Г – 140
Ҳажми: 4 босма табоқ, А2.
Нашр кўрсаткичи – 222.
Ташкилотлар учун – 223.
1 2 3 4 5 6

Манзилимиз:

Тошкент шаҳри,
Шайхонтоҳур тумани,
Навий кўчаси, 69-уй

Телефонлар:
(71) 233-11-07

“Шарқ” нашриёт-матбаа
акциядорлик компанияси
босмахонаси.

Босмахона манзили:
Тошкент шаҳри,
Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Босишга топшириш вақти:
21.00.

Босишга топширилди:
21.35.

Сотувда нархи эркин.